

Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartta 2021-2030

Kohti hiilineutraalia Pohjois-Pohjanmaata

Nuorisovaltuuston kokous 25.8.2021

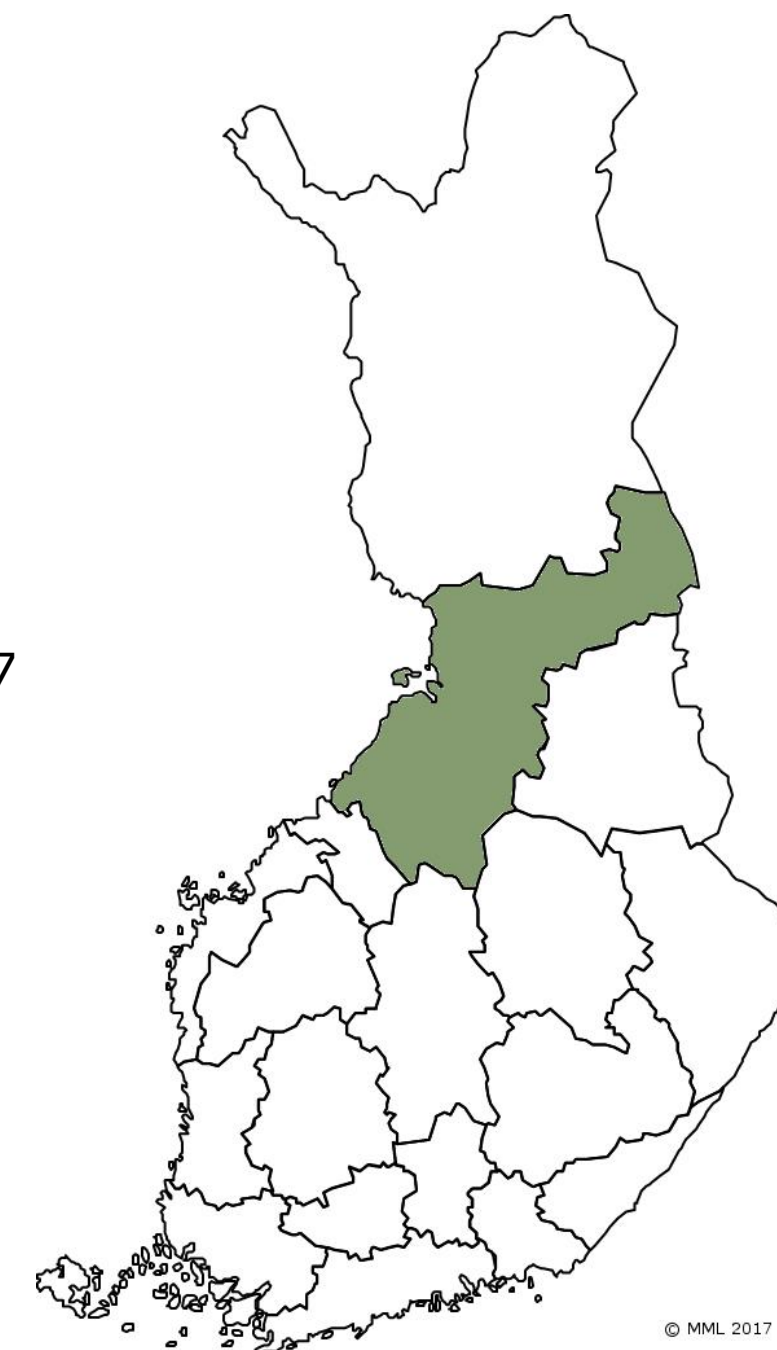
Ritva Isomäki
Erityisasiantuntija

Pohjois-Pohjanmaan
maakuntakukka suopursu ja
maakuntalintu kurki

Pohjois-Pohjanmaan ilmastotyön lähtökohdat

- Metsien puusto kasvaa 11 Mm³ ja hakkuissa poistuu noin 8,63 Mm³ runkokuuta vuodessa (VMI11/12 LUKE tilastotietokanta)
 - Suomen soisin maakunta: metsätalousmaasta noin 50 % turvemaita
 - Maan suurin maidon ja naudanlihan tuottaja
 - Maakuntien suurin luomuviljelyala
 - Suomen tuulivoimamaakunta: noin 40 % tuulivoimasta tuotetaan Pohjois-Pohjanmaalla
 - Pitkät etäisyydet
 - Yritykset - TKI - Osaaminen
 - 10 Hinku-kuntaa*: 21 % asukkaista Haapajärvi, Ii, Lumijoki, Muhos, Pyhäjärvi, Raahe, Tyrnävä, Ylivieska, Vaala ja Utajärvi
- *Suomen ympäristökeskuksen koordinoima Hiilineutraalien (Hinku) kuntien verkosto, jonka tavoite on vähentää päästöjä 80 % vuodesta 2007 vuoteen 2030 mennessä.
- Oulun kaupungin ympäristöohjelma kattaa 50 % asukkaista
 - Kuntien energiatehokkuussopimuksia ja resurssiviisasta toimintaa

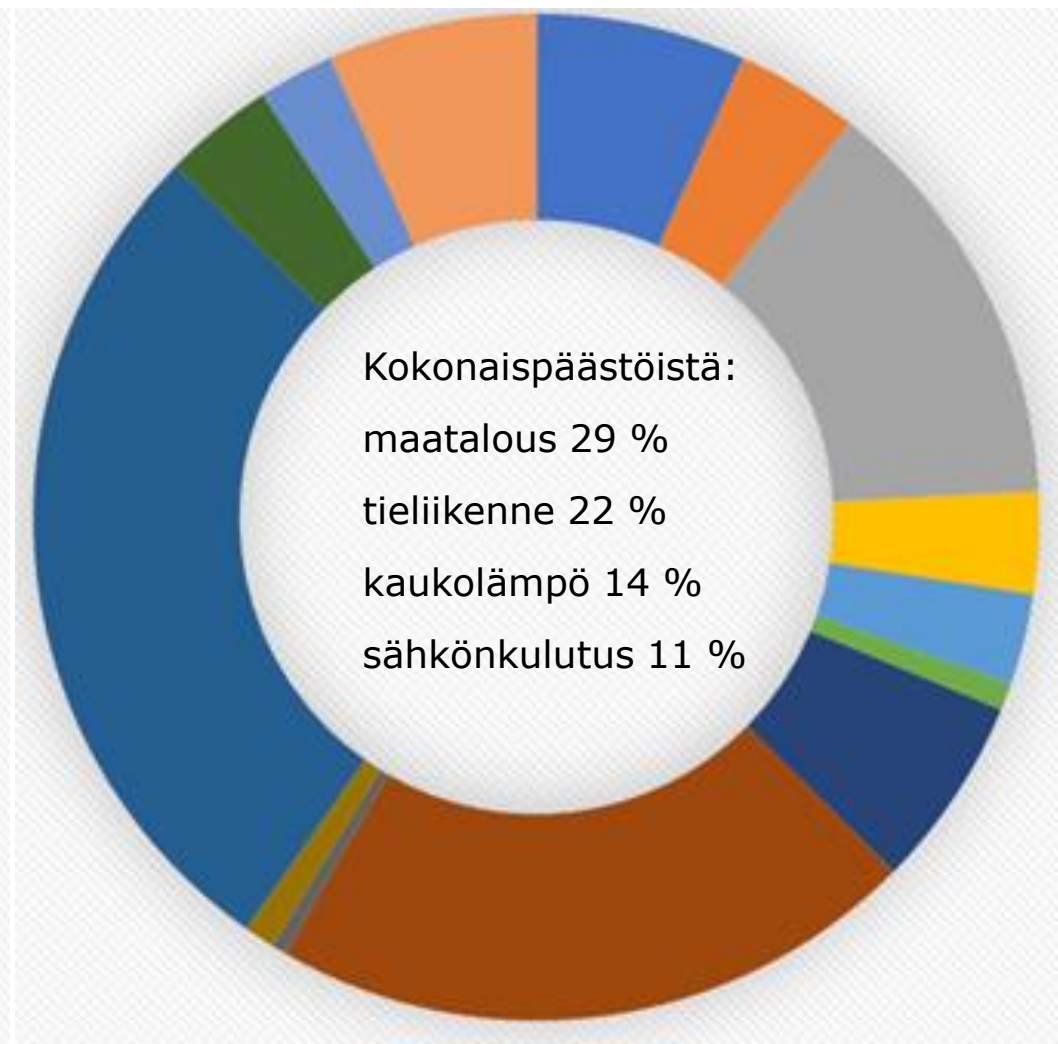

413 000 asukasta, 30 kuntaa

Pohjois-Pohjanmaan kasvihuonekaasupäästöt vuonna 2018

Alueellinen laskenta (ALas) Hinku-rajauksin

ktCO ₂ e	Sektori
257	Kulutussähkö
151	Sähkölämmitys
514	Kaukolämpö
125	Öljylämmitys
112	Muu lämmitys
34	Teollisuus
236	Työkoneet
797	Tieliikenne
18	Raideliikenne
38	Vesiliikenne
1048	Maatalous
137	Jätteiden käsittely
93	F-kaasut
-256	Tuulivoima

vuosi	ktCO ₂ e	muutos 2007 – 2018
2007	4295	
2018	3303	- 23 %
2018: Asukasta kohti 8,0 tCO ₂ e		

YHTEENSÄ
3303 ktCO₂e

Vuonna 2018 Pohjois-Pohjanmaan -kasvihuonekaasupäästöt olivat 3303 ktCO₂e tuulivoimakompensointi huomioiden. -kasvihuonekaasupäästöt olivat vähentyneet 23 % vuodesta 2007.

2018

Kansallinen kasvihuonekaasupäästöinventaariorio

Vuonna 2018 Pohjois-Pohjanmaan laskennalliset kasvihuonekaasupäästöt teollisuus mukaan lukien olivat 8051 ktCO₂e.

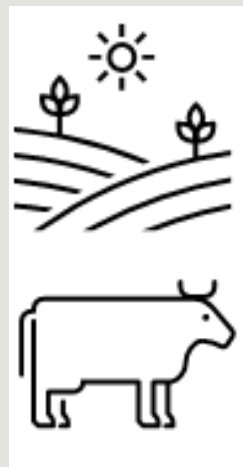
Luku asukasta kohden on Suomen suurin: 19,5 tCO₂e.

Tästä SSAB:n Raahen terästehtaan hiilidioksidipäästöt olivat liki puolet. Tehtaan osuus Suomen päästöistä on 7 %.

SSAB yhteistyössä LKAB ja Vattenfall kehittävät fossiilivapaata teräksen tuotantoa. HYBRIT-hankkeessa rautamalmipohjaisessa teräksen valmistuksessa koksi on tarkoitus korvata fossiilivapaalla sähköllä ja vedyllä. Muutos mullistaa teräksenvalmistuksen ja mahdollistaa osaltaan kansainvälisten ja kansallisten ilmastotavoitteiden saavuttamisen.

LIIKENNE

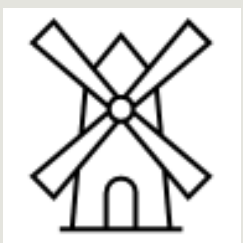
Tieliikenteessä 34 % päästövähennys vuoteen 2030 mennessä käyttövoimamuutoksilla: 300 kt CO₂e

MAATALOUS

Maataloudessa 23 % päästövähennys vuoteen 2030 mennessä mm. turvemaiden viljelyn muutoksilla ja uusiutuvalla energialla: noin 300 kt CO₂e

TURVE

Turpeen energiakäytön vähentymisen seurauksena päästövähennys vuoteen 2035 mennessä 700 kt CO₂e

TUULIVOIMA

Pohjois-Pohjanmaalla suunnitteilla olevien maatuulivoimahankkeiden päästökompensaatiovaikutus yli 2000 ktCO₂e, esiselvitysvaiheessa olevat mukaan lukien 3700 kt CO₂e

Mahdollisuus suuriin päästö- vähennyksiin

Ratkaisuja oikeaan suuntaan tarvitaan nyt. Päästövähennykset eivät toteudu itseksensä ja näkyvät vaikutukset vaativat vuosikymmeniä.

Laskennat perustuvat POPilmasto-hankkeessa tehtyjen selvitysten skenaarioihin. Luvut ovat teoreettisia ja suuntaa antavia.

Maatalouden osalta luvut on laskettu Rambollin resurssivirtamallin mukaisesti eli eivät ole suoraan vertailukelpoisia ALas-Hinku-laskentaan.

Turpeen energiakäytön luvut ovat pääosin päästökauppasektoria. Tuulivoimahankkeiden lähde: Suomen Tuulivoimayhdistys ry, kompensaatioluku ALas-laskenta.

Pohjois- Pohjanmaan ilmastotyön kärkiteemat

- Kaikki ratkaisee -

1. Älykäs bio- ja kiertotalous toimii ilmastotyön perustana

2. Energian tuotanto ja käyttö on kestävä, tehokasta ja vähäpäästöistä

3. Liikenne on vähäpäästöistä

4. Maatalous kehittyy hiilensitojana

5. Maankäyttö on ilmastoviisasta ja kiertotaloutta edistävää

6. Metsät ja suot toimivat tehokkaina hiilinieluinä; Turve hyödynnetään kestävästi

7. Yhteistyö ja sektorirajat ylittävät toimintamallit luovat elinvoimaa ja liiketoimintamahdollisuuksia

Sopeutuminen osana kärkiteemoja

Liki 130 toimenpidettä

Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartan toimeenpano ja seuranta

- Toteutuakseen laajassa yhteistyössä asetetut ilmasto-tavoitteet vaativat jaettua johtajuutta, toimijoiden sitoutumista ja yhdessä tekemistä sekä taloudellisia resursseja ja resurssien täysimääräistä hyödyntämistä.
- Julkinen sektori (kunnat, kaupungit, viranomaiset), yritykset, TKI-organisaatiot, järjestöt ja asukkaat ovat kaikki osa ilmastotyötä: edistäen, tukien ja toteuttaen.
- EU:n vihreän kehityksen ohjelma (Green Deal), EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmat, ja kansalliset rahoitukset kohdentavat merkittävästi resursseja ilmastotyöhön.
- Ilmastotavoitteet ovat keskeinen osa maakunnan kehittämistä ja alueiden käytön suunnittelua.
- Maakunnan ilmastotavoitteet tukevat paitsi ilmastonmuutoksen hillintää, siihen sopeutumista ja luonnonmonimuotoisuuden säilymistä, myös aluetaloutta.

- Pohjois-Pohjanmaan liitto koordinoi maakuntahallituksen perustaman neuvottelukunnan kokoontumista. Maakuntahallituksen edustajat nimetään kaudelle 2021-2024 kuntavaalien jälkeen. Neuvottelukunta kokoontuu yhdessä Canemuren alueellisen yhteistyöryhmän kanssa (hanke toimii 2024 saakka) 2-3 kertaa/vuosi.
- Maakunnassa ilmastotyö on aktiivista ja toimijoilla on keskusteleva yhteys toisiinsa. Hyvät käytänteet monistuvat ja haasteet ratkaistaan yhdessä.
- Toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioinnissa käytetään kasvihuonekaasupäästöjen laskentaa, joka päivitetään vuosittain Suomen ympäristökeskuksen toimesta.
- Canemure päivittää tiekartan vuonna 2024.

Luotu yhteistyöverkosto jatkaa toimintaansa alueen monipuolisen ilmastotyön seurannassa, edistämässä, tukemisessa ja toteuttamisessa.

Ilmastotiekartta on tehty laajassa yhteistyössä. Tiekartta antaa toimintaympäristön kehittämisen suuntaviivat, jotta alan kehittäjäorganisaatiot voisivat kohdistaa resurssinsa oikein. Yritykset tekevät omat yritystoiminnan kehittämistä ja uudistamista koskevat strategiset päätöksensä ja valintansa huomioiden toimintaympäristön tarjoamat liiketoimintamahdollisuudet ja käytettävissään olevan tki-tuen.

Nuorisovaltuuston rooli maakunnan ilmastotyössä ja kuntien päätöksenteossa

-NUVA edustus maakunnan ilmastotyön neuvottelukuntaan 2022

- syöttöjä kunnan päätöksentekoon, hankkeita, näkyvyyttä, ...?

-muita kommentteja

*Emme omista maata
- lainaamme sitä tulevilta
sukupolvilta*

Jatkossa te päätätte

Maakuntatunnukset
kurki, kärppä, siika ja
suopursu viestinviejinä.

Pysähdy kuuntelemaan ja
nappaa itsellesi:

<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/luonnonvarat-ymparisto-ja-ilmasto/ilmastotyot/>

Videon käytön yhteydessä
mainitse lähde:
Pohjois-Pohjanmaan liitto

@ppliitto
#kaikkiratkaisee

Nuorisovaltuuston rooli maakunnan ilmastotyössä ja kuntien päätöksenteossa

-NUVA edustus maakunnan ilmastotyön neuvottelukuntaan 2022

- syöttöjä kunnan päätöksentekoon, hankkeita, näkyvyyttä, ...?

-muita kommentteja

*Emme omista maata
- lainaamme sitä tulevilta
sukupolvilta*

Jatkossa te päätätte

Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartta 2021-2030

Kohti hiilineutraalia Pohjois-Pohjanmaata

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Julkaisu A:63
ISBN 978-952-5731-76-7 (pdf)
ISSN 1236-8385

<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/popilmasto>
@popilmasto

KIITOS MIELENKIINNOSTA!

POHJOIS-POHJANMAA
Council of Oulu Region

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

OAMK
OULUN AMMATTIKORKEAKOULU

Miksi Pohjois-Pohjanmaa tarvitsee oman ilmastotiekartan ja neuvottelukunnan työtä ohjaamaan

Millainen on Pohjois-Pohjanmaa vuonna 2035

Matias Ojalehto, maakuntahallituksen pj. , vastaa ja visioi.
Kuuntele 11.3.2020 työpajan tallenteet

Kuvissa ollaan Pohjois-Pohjanmaan ilmastotavoitteita ohjaamassa 16.5. ja 23.8.2019 sekä 24.1.2020. Etäyhteyksin kokoonnuttiin 26.11.2020 ja 3.2.2021.

Ilmastotoimet ovat sekä poliittisia päätöksiä että meidän kaikkien arkipäivän valintoja.

Maakunnan ihmisiä on kuultu eri tilaisuuksissa matkan varrella.

Kuvat ovat Iin IlmastoAreenasta ja Tyrnävän Perunamarkkinoilta 2019.

2019–2020 neuvottelukunnan kokoonpano

Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallituksen nimeämät edustajat:
puheenjohtaja Matias Ojalehto, varapj. Tytti Tuppurainen sijasta Jari Nahkanen, 9.12.2019 alkaen Pirjo Sirviö
Kalervo Ukkola, Lyly Rajala, Mika Flöjt, Matti Pahkala, Annemari Enojärvi

Vastuullinen johtaja: Jussi Rämetsä
Projektipäällikkö: Ritva Isomäki

ORGANISAATIO

Haapaveden-Siikalatvan
seudun kuntayhtymä
Oulun kauppakamari
MTK Pohjois-Suomi ry
Keski-Pohjanmaan Yrittäjät
Oulun kaupunki
Suomen ympäristökeskus SYKE
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Nuorten edustus
Suomen luonnonsuojeluliiton
Pohjois-Pohjanmaan piiri ry
ProAgria Oulu
Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät
Oulun yliopisto
Nivala-Haapajärven seutu NIHAK ry
Oulunkaaren kuntayhtymä
Suomen metsäkesku
Naturpolis Oy
Oamk
Ylivieskan seutukunta
Luonnonvarakeskus
Oulun seudun/Oulun kehyskunnat
Raahen seutukunta
Nuorten edustus

EDUSTAJA

Hannu Saarinen
05/2020 alk. Tarja Bäckman seutujohtaja
Esa Pellikainen, varatoimitusjohtaja
Matti Tyhtilä, toiminnanjohtaja
Jarmo Nahkala
Maarit Talvitie, ilmastoasiantuntija
Teemu Ulvi, tutkimusinsinööri
Jonas Liimatta, ylijohdaja
Esko Saari, puheenjohtaja
Risto Jokela, erityisasiantuntija
Marjo Kolehmainen, toimitusjohtaja
Eva Pongracz, professori
Toni Krankkala, toimitusjohtaja
Ari Alatossava, Iin kunnanjohtaja
Eeva-Liisa Repo, elinkeinopäällikkö
Jari Hentilä, toimitusjohtaja
Tuomo Pesola, koulutus- ja tki-johtaja
Tapio Koistinaho, ympäristöpäällikkö
Anne Tolvanen, professori
Ari Alatossava, Iin kunnanjohtaja
Seppo Sorvari, toimistos sihteeri
nimetään, kun nuorisovaltuusto on järjestäytynyt

VARAEDUSTAJA

Pauli Piilma, Siikalatvan kunnanjohtaja
Maria Juurikka, palvelusektorin asiamies
Sami Nivala
Antero Kujala
Jonna Hakala, ympäristönsuojelupäällikkö
Maria Kopsakangas-Savolainen, tutkimusprofessori
Timo Lehtiniemi, yksikön päällikkö
Kalle Hellström, Oulun luonnonsuojeluyhdistys varapj.
Juha Sohlo, palvelupäällikkö
Tiina Talala, hankinta-asiamies, 29.3.2020 asti
Arja Rautio, Arktisen yliopiston tutkimusvararehtori
2. varaedustaja Jenni Ylä-Mella, tutkijatohtori
Henrik Kiviniemi, kaupunginjohtaja
Anne Sormunen, Utajärven kunnanjohtaja
Eljas Heikkinen, 22.9.2020 alkaen Anu Hilli, metsänhoidon asiantuntija
Jukka Kihlman
Ritva Imppola, projektipäällikkö
Timo Kiema, seutujohtaja
Oili Tarvainen, tutkija
Aki Heiskanen, Hailuodon kunnanjohtaja
Vesa Ojanperä, ympäristösihteeri